

**PAPPA POP
KARIM RASHID
KATE MOSS & CO**

KIDULTS

**DSQUARED2
GLAMGOSSAR**

**+70
SIDOR
MODE**

POP

**ÄKTA FASHION
& FALSKA FREAKS
POPKONST 2.0**

**IPOD-KÖKET
KUBRICKS FORMER
HEMMA HOS
JULIAN SCHNABEL
PIXELREVOLUTIONEN
STJÄRNORNAS
HOTELL**

PLAZA

INREDNING
MODE
DESIGN

PLAZA® MAGAZINE
NR 05 MAJ 2008
SEK 69 • DKK 59
NOK 59 • € 6.50

TIDSAM 0657-05 SPECIALRETUR

7 388065 706901

VUXENLEKAR

Aldrig förr har vi varit så ovilliga att växa upp. Möt kidultmöblerna – för oss med barnasinnet i behåll.

AV HANNA NOVA BEATRICE

DET KÄNNIS SOM MAN sitter i en gungande rymdkapsel. Det illgröna sittägget *Wom* – skapat av spanska designkollektivet Lapaka – görs visserligen i två storlekar, men möbelen riktar sig framför allt till vuxna. Tanken är att gungandet ska föra sittaren tillbaka till barndomslandet, "en plats där allt är möjligt."

Designkollektivet kallar stadiet för "neoteny".

– Ibland behöver vi en paus från vuxenlivet. Vi behöver bejaka barnet i oss och få tillbaka de värderingar vi hade som barn. Lek är bra för alla oavsett ålder, förklarar Raquel Luis, en av Lapaikas tre medlemmar.

Enligt henne gör sig möbelen lika bra i ett vardagsrum som på ett konferenshotell.

– Att krypa in i stolen är förlösande, det känns busigt och lite fnissigt. Men väl inuti blir stämningen nästan meditativ, förklarar hon.

Sittmöbelen *Wom* passar väl in i dagens lekfulla möbelutbud.

För även om den väckte storstilad uppmärksamhet på premiärvisningen – med en ringlande kö av entusiastiska provsittare på plats – så är *Wom* knappast ensam om sitt formspråk, tvärtom. Lekfullhet går som en röd tråd genom hela dagens möbeldjungle.

Som mest uppenbart blev det när italienska företaget Magis för två år sedan lanserade sin första barnkollektion *Me Too* med plastritade av en rad experimentella formgivare. Eero Aarnios illgröna *Puppy* – en plashund utan vare sig ögon, öron eller förutbestämd funktion – blev snabbt en ikon för en ny tid. För sällan har en barnleksak synts i lika många livsstilmagasin som *Puppy*. Och sällan har en barnleksak köpts av så många vuxna

– i alla olika åldrar, med eller utan barn – som *Puppy*. Magis fattade snabbt galoppen. Hunden *Puppy* var inte en barnleksak utan en crossoverleksak – en produkt som tilltalar alla åldrar. I dag produceras *Puppy* även i storlek XL, som en sittmöbel för vuxna med humor och barnasinne i behåll.

För *Puppys* skapare, den 67-årige möbeldesignern Eero Aarnio, har dagens tidsanda lett till en nytändning i karriären. Nu är hans möbelklassiker från sextioalet åter i produktion, och jobb-erbjudanden duggar tätt. På årets möbelmässa i Milano lanserade han en rad nya produkter, bland annat plastskapelsen *The Tree* för företaget Martela.

– *The Tree* är hälften skulptur, hälften funktionellt objekt, som så många andra produkter jag har gjort. Den kan användas både som rumsavdelare och dekoration, förklarar han.

– Visst gör jag fortfarande möbler i andra material, som trä och stål, men det är framför allt produkter i plast som allmänheten är intresserad av just nu, förklarar han.

Själv inreder Eero Aarnio sitt hem med både *Puppys* och *Ponies* – hans mjuka hästmöbel från sjuttioalet. Han hävdar att det är perfekta sittmöbler för alla som, likt honom själv, tycker om att ha roligt.

Och det är precis vad vi verkar tycka om just nu.

MEN VISST GER DET UPPHOV till en rad funderingar. För hur kommer det sig egentligen att vi som vuxna vill fortsätta inreda med typiskt barnsliga material och former? Var kommer leklusten ifrån? Och om design speglar samhället – vad säger dessa tendenser om oss? ▽

Bilder till vänster: Den glada äggkoppen *Cico* är skapad av Stefano Giovannoni för Alessi, och ingår i den plastkollektion som tredubblade företags försäljning. *Tipi* designades av Eero Aarnio. Bild denna sida: Trädkulpturen *The Tree* är Eero Aarnios senaste skapelse, lanserad på årets möbelmässa i Milano. Kan användas som kulptur, rumsavdelare eller klädhängare.

Med sittmöbelen *Wom* vill spanska designkollektivet Lapaka locka fram barnet i oss. Den stora sittmöbelen *Pony* skapade Eero Aarnio redan på sjuttioalet – en perfekt möbel att kolla på tv från, tycker han själv. Med Matali Crassetts lekfulla soffa *Pouf* kan man inreda som med byggklossar.

LED-experten och formgivaren Moritz Waldemeyer skapade nyligen det interaktiva matbordet *Pong*. När middagen är bortdukad kan värdparet snabbt förvandla matbordet till spelbord och bjuda sina gäster på en hurtig dessert i form av elektronisk ping-pong. När bordet visades upp på museet Victoria & Albert förvandlade det på nolltid en formell middagsbjudning till en uppsluppen lekstuga. Hans senaste produkt *Joyrider* refererar till ravekulturen och riktar sig till vuxna cyklister; två lysande Smile-gubbar kläms fast på cykelhjulen så man syns i trafiken.

ENLIGT MORITZ WALDEMEYER tar vi längre tid på oss att växa upp i dag. Han känner sig inte främmande för begrepp som kidult, en sammanslagning av kid och adult. På svenska används ofta termen "unga vuxna".

– Vår generation har inte behövt revoltera mot något. Våra föräldrar gjorde det åt oss på sextioalet. Det här har blivit vårt dilemma, säger han, som själv är i trettioårsåldern.

– För många av oss har det känts självklart att fortsätta göra samma saker som vi alltid gjort, trots att vi betraktas som vuxna. Kanske är det en revolt i det tysta? Därför syns referenser till ravekultur, snowboarding, skating och dataspel i dag i en rad olika uttrycksformer. Kolla bara hur litet steget blivit mellan gatukonst och etablerad konstmarknad, säger han och nämner graffitiartisterna Banksy och Nick Walker, vars originalverk numera klubbas på auktion för skyhöga summor.

Termen kidult myntades någon gång i slutet av nittioalet – av vem är fortfarande omtvistat – och anammades snabbt av sluga

marknadsförare. En av dem var Mr Wong, grundare av företaget Red Magic, som producerar karaktärsfigurer åt "unga vuxna". De senaste tre åren har företaget sålt över 20 miljoner leksaksfigurer i tio olika länder, alla i limiterad upplaga och alla till vuxna. Andra genrer, som litteratur- och dataspelsbranschen, plockades upp av vuxna utan någon större marknadsföringsmanöver. I dag ökar genren crossoverlitteratur konstant i popularitet och många böcker, som till exempel Harry Potter, trycks med två olika omslag för att ge köparen alternativ.

GARETH WILLIAMS, författare och intendent på Victoria & Albert Museum, tycker dock att man ska vara försiktig med termer som kidult.

– Jag är inte säker på att kidult är rätt sorts beskrivning på vad som nu sker i möbelvärlden. Jag skulle nog hellre kalla dagens strömning för lekfull, säger han.

Enligt honom kunde man se tendenser till detta redan i slutet av nittioalet.

– Då började en rad formgivare experimentera och uppdatera sextioalets former, ofta i glad plast med barnsliga förtecken. Ny teknik gjorde det möjligt att ta stilen ett steg längre, förklarar han.

Som exempel tar han upp formgivaren Marc Newsoms svulstiga popobjekt och Stefano Giovannonis kulörta köksprodukter för Alessi. Även fransyskan Matali Crasset, med sin förkärlek för lek och flexibilitet, kan buntas in i samma grupp.

– På sextioalet var man optimistisk, man försökte tolka s

Magis plastvovve *Puppy* blev en sådan succé att man nu gör den i fyra storlekar, både för vuxna och barn. Stefano Giovannonis mjuka soffskapelse *Morfeo* hämtar inspiration från filmvärlden. Hans lilla tandpetshållare *Magic Bunny*, för Alessi, älskas av alla åldrar.

framtiden och förstå vad den innebar. Kanske fanns där också en underliggande ångest för vad den skulle föra med sig. Men på nittiotalet såg man däremot tillbaka på sextiotalet med viss ironi. Det låg något lekfullt i luften, förklarar han.

Nollnolltalets mest iögonfallande lekfullhet har italienaren Stefano Giovannoni stått för. Hans samarbete med Alessi lämnar få oberörda. Antingen älskar man hans illgula äggkopp *Ciao*, eller så hatar man den. I dag vill han helst inte prata om sina skapelser för företaget; i alla fall inte i sammanhanget leksaker för vuxna. Men han erkänner att det var intressant att se tonårstjejer och deras föräldrar slåss om att få hans produkter – däribland tandpetshållaren *Magic Bunny*, citruspressen *Mandarin* och toalettborsten *Merdolino* – signerade av honom. Sedan deras första samarbete har Alessi tredubblat sin försäljning och stärkt sin profil. Och Stefano Giovannoni har fortsatt skapa lekfulla möbler, en av hans senaste produkter är knubbiga bäddsoffan *Morfeo* med inbyggd belysning. I grönt utförande ser den nästan ut som den animerade filmfiguren *Shrek*.

MEN ALLA TYCKER INTE att dagens lekfullhet är särskilt positiv.

I sin bok *Det infantila samhället* tar författaren och debattören Carl Hamilton upp kidultens påverkan på samhället. Han skriver om "äldrande 40-talister" som i sin jakt på evig ungdom flyr vuxenansvar genom att "klä ut sig i tonårskläder".

Sociologiprofessorn och författaren Frank Furedi, från Kent University i England, är inne på samma linje.

– Att vara vuxen värdesätts inte längre. Det är ganska sorgligt. I dag vill vi inte bara se unga ut, vi vill vara det till sättet

också. Det är de signaler som media ger ut i dag och det är vad vi omedvetet försöker anpassa oss till, menar han.

Han ser barnligheten som avtrubbande – och fördummande, och menar att tendenserna genomsyrar hela vår kultur. Inte bara i marknadsföringen av produkter av renodlade leksaker till vuxna utan också hur vi möblerar våra hem, vad vi gör på vår fritid, vårt val av utbildning och våra värderingar.

– I Japan har man ett annat namn för fenomenet; kulturen av kawaii, som blivit en hel livsstil och löst översatt betyder söt, oskyldig. Här har barnligheten blivit en uppenbar flykt undan vuxenvärldens tunga krav. Kanske är vi inte riktigt där i väst än, säger han.

För arkitektbyrån Medium handlar lekfullhet inte om flykt utan om lockbete. Deras senaste projekt *Bouncy Buildings* består av arkitekturritade hoppborgar som snabbt kan blåsas upp på torg runt om i världen. Målet är att locka fler till debatt om arkitektur och allmänna rum. I höst visas de upp i London under stadens arkitekturvecka. Då ska stadens vuxna få hoppa i borgar ritade av världskända arkitekter och konstnärer som Julian Opie, FAT och Peter Cook.

– Lekfullhet är ett utmärkt sätt att nå ut till människor som annars hamnar utanför arkitekturdebatten. Varför kan man inte blanda lek och allvar? Det behöver inte vara fördummande – det ena förtar ju inte andra, menar Jake Ford från Medium.

För eller emot – om vårens möbelmässor är något att gå efter kommer lekfullheten att ha oss i ett hårt grepp framöver. Och vem vet, kanske kommer termen vuxenleksaker få en ny, mindre kittlande innebörd. ©